

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Посл.бр.Гж1.3068/15
18. мај 2016. године
Н о в и С а д

У ИМЕ НАРОДА

Апелациони суд у Новом Саду, у већу судија: Снежане Кецман, председника већа, Драгане Штрбац и Љиљане Влајковић Смук, чланова већа, у правној ствари тужилаца **АА...**, **ББ...**, **ВВ...** и **ГГ...**, чији је заједнички пуномоћник Душанка Шокић Стаменковић, адвокат из Новог Сада, против туженог „ДД...“, ради исплате накнаде за исхрану и за регрес за коришћење годишњег одмора, одлучујући о жалби тужилаца против пресуде Основног суда у Новом Саду П1.2106/14 од 05. октобра 2015. године, на седници одржаној 18. маја 2016. године донео је

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈЕ се пресуда Основног суда у Новом Саду П1.2106/14 од 05. октобра 2015. године на начин да се УСВАЈА евентуални тужбени захтев и обавезује тужени да исплати:

-161.477,17 динара са затезном каматом од 26. маја 2015. године до исплате и обрачунату затезну камату у износу од 53.540,29 динара тужиоцу АА;

-181.751,39 динара са затезном каматом од 26. маја 2015. године до исплате и обрачунату затезну камату у износу од 62.155,88 динара тужиоцу ББ;

-135.459,33 динара са затезном каматом од 26. маја 2015. године до исплате и обрачунату затезну камату у износу од 43.956,16 динара тужиљи ВВ;

-179.265,29 динара са затезном каматом од 26. маја 2015. године до исплате и обрачунату затезну камату у износу од 60.397,39 динара тужиљи ГГ и

свакоме од тужилаца по 65.753,04 динара са затезном каматом од 26. маја 2015. године до исплате и обрачунату затезну камату у износу од по 22.146,52 динара и да им (уместо тужиоци туженом) надокнади трошкове првостепеног поступка у износу од 211.468,00 динара са затезном каматом од 05. октобра 2015. године до исплате и трошкове другостепеног поступка у износу од 68.509,00 динара са затезном каматом од 18.маја 2016.године до исплате, у року од 8 дана.

У осталом, ОДБИЈА се жалба и ПОТВРЂУЈЕ првостепена пресуда.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом одбијени су примарни и евентуални тужбени захтеви за исплату накнаде трошкова исхране у току рада и накнаде регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01. новембра 2011. године до 01. децембра 2014. године,

са припадајућом затезном каматом и тужиоци су обавезани да туженом надокнаде трошкове парничног поступка исплатом 29.411,00 динара.

Против пресуде жалбу су изјавили тужиоци из свих разлога предвиђених чланом 373. став 1. ЗПП-а са предлогом да се првостепена пресуда преиначи и тужбени захтев усвоји или укине и предмет врати на поновно суђење.

Испитујући првостепену пресуду у складу са чланом 386. ЗПП-а, овај суд је нашао да је донета без битних повреда одредаба парничног поступка, на основу потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања али уз погрешну примену материјалног права у делу којим је одбијен евентуални тужбени захтев.

Према утврђењу првостепеног суда тужиоци су у периоду од 10. новембра 2011. до 01. децембра 2014. године били запослени код туженог: тужиоци АА и ББ на пословима магационера, тужиља ВВ на пословима благајника и тужиља ГГ на пословима робног благајника. Према закљученим уговорима о раду запослени имају право на зараду, зараду по основу остварених резултата рада, увећану зараду, накнаду зараде, накнаду трошкова и друга примања у складу са законом и колективним уговором.

Анексом Колективног уговора туженог који је објављен у „Сл. гласнику РС“, број 4 од 08.августа 2006. године у члану 2. прописано је: „члан 57. се мења и гласи: запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора“.

У одредби члана 5. став 1. овог анекса предвиђено је: „члан 61. се мења и гласи: вредност једног радног часа за обрачун и исплату зарада за период јануар-јун 2006. године утврђује се у износу од 53,50 динара, а вредност једног радног часа за исплату зараде за период јул-децембар 2006. године утврђује се у износу од 56,00 динара.

Ставом 6. члана 5. прописано је: „у вредност једног радног часа из става 1. и 2. овог члана укључена је месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час“. Синдикат запослених код туженог је дао сагласност за овакво регулисање према којем ће накнада трошкова за исхрану у току рада и регрес бити укључени у вредност радног часа.

У обрачунским листама зарада тужилаца нису исказивани трошкови за исхрану нити за регрес за коришћење годишњег одмора. У Анексу колективног уговора туженог из 2006. године није наведена вредност накнаде за исхране у току рада ни вредност 1/12 регреса сведене на један радни час, нити су они исказани у проценту.

У обрасцима за обрачун зараде (под ставком 2ђ и 2е) тужени није обрачунавао трошкове за исхрану и регрес нити их је уписивао у номиналним износима. Тужиоцима се није увећала зарада након ступања на снагу Колективног уговора из 2006. године којим је измењен члан 61. Колективног уговора и вредност једног радног часа за период јануар-јун 2006. године износила 53,50 динара а за период јул-децембар 2006. године 56,00 динара.

На страни 6. и 7. првостепене пресуде утврђени су бруто и нето износи ових трошкова за сваког тужиоца у наведеном периоду према параметрима из раније важећег колективног уговора туженог, који износи су предмет примарног, односно евентуалног тужбеног захтева.

У спорном периоду код туженог је био у примени Колективни уговор за ЈП ДД објављен у „Сл. гласнику РС“, бр. 84/02, 108/04, 112/08, 45/09, 70/10 и 46/11.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања које наводима жалбе није доведено у сумњу, првостепени суд је заузео став да тужбени захтев није основан јер је тужени приликом обрачуна зараде тужилаца примењивао важећи Анекс колективног уговора а не колективни уговор који није на снази, без обзира што део цене радног часа који се односи на захтевана потраживања није номинално исказан и што се не може закључити да је тужиоцима тај део који се односи на накнаду ових трошкова заиста и

исплаћен. Такође, првостепени суд сматра да овакав начин обрачуна и исплате ових трошкова није незаконит и да тужиоци законитост одредаба колективног уговора нису оспоравали пред Уставним судом.

Овај суд сматра да се не може прихватити став првостепеног суда.

Одредбама члана 104. став 1. Закона о раду прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду а одредбама члана 105. став 1. истог Закона, зарада из члана 104. став 1. састоји се од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуса и сл.) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду, а у ставу 3. прописано је да се под зарадом у смислу става 1. сматрају сва примања из радног односа, осим накнаде трошкова запосленог у вези са радом из члана 118. тачка 1-4. и других примања из члана 119. и члана 120. тачка 1. овог Закона.

Одредбом члана 118. тачка 5. и 6. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то: за исхрану у току рада ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора.

Одредбе Закона су јасне и њима је несумњиво утврђено право запослених на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за годишњи одмор што значи да је послодавац у обавези и да их исплати. У уговорима о раду запослених преписана је садржина права по основу зараде која им припадају на основу ових одредаба Закона и тужиоцима је у уговорима наведено да имају право на накнаду трошкова и друга примања у складу са законом и колективним уговором.

Међутим, конкретизација овога права у смислу начина исплате и висине, код туженог није извршена. Одредбом члана 5. став 1. анекса Колективног уговора за ЈП „ДД“ из 2006. године којим је измењен члан 61. Колективног уговора прописано је да је вредност једног радног часа за обрачун и исплату зарада у износу од 53,50 динара односно 56,00 динара а ставом 6. да је у вредности једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час. Каснијим анексима колективних уговора туженог мењана је само вредност радног часа. Из оваквог утврђења вредности радног часа не може се закључити који износ представља накнаду трошкова исхране и регреса. У првостепеном поступку вештак се изјаснио да је немогуће утврдити који износ или део радног часа представља ове трошкове, као и да се не може утврдити да је тужени накнаду ових трошкова исплаћивао запосленима

Из налаза вештака не може се закључити да је послодавац вршио исплату накнаде захтеваних трошкова јер да је то чинио, дошло би се до битне чињенице: који износи су исплаћени по тим основима. Да ти трошкови нису урачунати видљиво је и из података које је вештак утврдио а то је да зараде запосленима нису биле веће након што је извршена измена Колективног уговора којом је у ставу 6. члана 5. поред промене вредности радног часа, наведена и ова измена којом се у месечну вредност радног часа укључује и вредност за исхрану у току рада и 1/12 регреса, а логично би било да су се увећале зараде јер ове накнаде нису биле обавезне нити су се исплаћивале према претходном колективном уговору (из 2002. године).

Надаље, када би биле урачунате вредности ових трошкова у вредност радног часа дошло би се до логичног закључка да је износ накнаде за исхрану и регреса директно сразмеран коефицијенту радног места, што је неприхватљиво. То би значило, када би била позната структура радног часа, да би запослени са већим коефицијентом зараде остварио сразмерно већу накнаду за исхрану у току рада као и накнаду за регрес. Познато је да вредност ових накнада треба да буде једнака за све запослене а не да запослени са већим коефицијентом зараде добијају већу накнаду трошкова исхране и регреса, што није ни била тенденција закона.

Такође, примена ових измењених одредаба подразумева и то да и запослени који због спречености за рад, коришћења годишњег одмора или из других разлога није на раду, остварује накнаду ових трошкова које му по нормалном току ствари тада не би припадале.

При том, ваља истаћи да Законом није предвиђен обрачун ових трошкова на начин као што је то случај са увећаном зарадом за рад ноћу и у сменама за који рад је предвиђена и могућност вредновања при утврђивању основне зараде (члан 108 став 1 тачка 2 Закона о раду), што такође не иде у прилог тврдњи туженог да су ове накнаде урачунате у вредност радног часа.

Из наведеног произлази закључак да је тужени, који се није могао изјаснити о висини ових накнада нити их је вештак могао утврдити, примењивао законске одредбе на штету тужилаца (одлука Врховног касационог суда Рев 2 1618/15 од 28.јануара 2016. године).

Према томе, овај суд налази да је право тужилаца на исплату наведених накнада само деклараторно наведено у изменама Колективног уговора јер тужени (на коме је терет доказивања) није доказао да је вршио обрачун и исплату по том основу. Надаље, у недостатку конкретне регулативе било је могуће обрачунати ове накнаде према висини која је била одређена ранијим Колективним уговором туженог (објављен у Сл.гласнику РС број 37/95 и број 7/00) како је вештак и учинио чиме се неће вршити примена неважећег општег акта, већ ће се искористити познати параметри које је тужени раније примењивао приликом обрачуна ових накнада.

Примарним тужбеним захтевом изражени су бруто износи који подразумевају доприносе за обавезно социјално осигурање који не могу бити предмет исплате тужиоцу, због чега овај захтев не може бити основан. Евентуални тужбени захтев подразумева нето износе (на обрачунски део налаза није било примедби) ових накнада према параметрима из ранијег Колективног уговора који захтев је основан и преиначењем првостепене пресуде је усвојен.

У складу са одредбама члана 165. став 2. а у вези са чланом 153 став 1 и 154 ЗПП-а одлучено је о трошковима поступка и тужени је обавезан да тужиоцима надокнади трошкове који су били потребни за вођење парнице а састоје се од: по 15.000,00 динара (6.000,00 динара + увећање за 3 тужиоца по 50%) за састав тужбе и 3 поднеска (од 16.априла, од 17.јула и од 09.септембра 2015.године), трошкова заступања на 3 одржана рочишта по 18.750,00 динара, трошкова вештачења у износу од 18.200,00 динара и таксе на тужбу и пресуду по 38.509,00 динара. С обзиром на успех у спору тужени је обавезан и да тужиоцима надокнади трошкове састава жалбе у износу од 18.000,00 динара и таксе на жалбу од 38.509,00 динара.

Одлучено је као у изреци на основу чланова 390, 394. тачка 4. и 401. тачка 3. ЗПП-а.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Снежана Кецман
за т.о.

НАПОМЕНА:

Рев.бр.2205/2016 од 27.10.2016 одбијена као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3068/15 од 18.05.2016 године.

